

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
18 februari 2025

Ons kenmerk
PZH-2025-868602100
DOS-2023-0006553

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Evaluatie provinciale relatie met China 2024

Geachte Statenleden,

In december 2022 is door u het kader voor de relatie met China vastgesteld. In lijn met de vereisten uit dit kader delen Gedeputeerde Staten graag met u de evaluatie provinciale relatie met China 2024. Bij het opstellen van de evaluatie heeft Gedeputeerde Staten het Rijk, provinciale partners en maatschappelijke organisaties betrokken.

Op 18 september jl. is door u de internationale strategie 2024-2027 vastgesteld. De beleidslijn hierin is dat activiteiten met partners buiten de EU vraaggericht worden georganiseerd. Dit gebeurt op basis van een afwegingskader dat is opgenomen in het protocol internationale samenwerking in de strategie. Ten aanzien van de provinciale relatie met Hebei is door u vastgesteld dit in lijn te brengen met de bredere samenwerking buiten de EU. Hoewel de Memorandum of Cooperation met Hebei nog tot eind 2025 doorloopt, zijn in 2024 de activiteiten al georganiseerd op basis van deze vraaggerichte aanpak. De evaluatie gaat in op de bevindingen van het uitvoeren van de activiteiten binnen het beleid van de internationale strategie en doet aanbevelingen voor aanscherping op de uitvoering.

Daarnaast is op 18 september jl. door u de motie 1461 'schending mensenrechten in China echt gaan benoemen' aangenomen. In deze evaluatie hebben Gedeputeerde Staten gepoogd nog duidelijker aan te geven hoe de provincie aanscherping op mensenrechten uit het kader ter uitvoering brengt en zijn er aanbevelingen opgesteld waar verbeteringen mogelijk zijn. De motie verwijst ook naar het adviesdocument van Amnesty International 'mensenrechten centraal stellen in decentrale partnerschappen'. Hoewel het adviesdocument de leidraad is geweest bij het opstellen van het provinciale kader uit 2022, heeft de provincie haar eigen actielijnen opgesteld om mensenrechten integraal mee te nemen waaraan deze evaluatie wordt getoetst. Goed om te benoemen is dat het adviesdocument uitgaat van een directe partnerrelatie. Het gaat bijvoorbeeld om onderzoek naar mensenrechten in de partnerregio en het opstellen van een actieplan met de partnerregio. De actielijnen van het kader zijn breder toepasbaar, zo heeft de provincie meer een sectoraal narratief opgesteld rondom maatschappelijk verantwoord ondernemen op basis van haar onderzoek. Hiermee sluit het kader ook goed aan bij de vraaggerichte beleidslijn die niet gericht is op één partnerregio.

De conclusie van de evaluatie is dat aan de drie randvoorwaarden uit het kader voor de relatie met China nog steeds wordt voldaan. Daarbij passen de actielijnen (beheersmaatregelen) ten aanzien van

de economische risico's en mensenrechten uit het kader bij de vraaggerichte aanpak en behoeft dit geen bijsturing op het beleid. Wel geeft de evaluatie een zevental aanbevelingen om de uitvoering van het beleid verder aan te scherpen. De aanbevelingen gaan ook in op de toepasbaarheid van het kader op verzoeken uit andere landen.

Gedeputeerde Staten zetten op basis van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie de vraaggerichte aanpak ook in 2025 voort. Gedeputeerde Staten geven daarbij aandacht aan het integraal meenemen van mensenrechten en economische risico's in de gesprekken die zij heeft met regionale en Chinese partners. De provincie merkt dat dit de meest effectieve manier is om vanuit de provinciale rol aandacht aan deze elementen te geven. De vraaggerichte aanpak geeft de provincie wel minder sturingsmogelijkheden met wie en wanneer er activiteiten plaatsvinden. Dit geldt dus ook voor de momenten waarop economische risico's en mensenrechten ter sprake komen. Om te zorgen dat de inzet van de provincie op dit vlak het meeste resultaat blijft sorteren, stemmen Gedeputeerde Staten in lijn met de aanbevelingen zo goed mogelijk af met het Rijk, regionale partners en maatschappelijke organisaties. Door een afgestemde boodschap uit te dragen versterkt de provincie het geluid dat ook door andere Nederlandse partijen wordt uitgedragen om op de langere termijn een positief effect te hebben.

Gedeputeerde Staten voorzien dat de uitvoering van beheersmaatregelen uit het kader voor China op deze wijze ook goed toepasbaar zijn op verzoeken uit andere landen. In lijn met de aanbevelingen, zetten Gedeputeerde Staten in op het behouden van de goede relatie met het Rijk en andere maatschappelijke organisaties die de provincie hierin ook breder kunnen ondersteunen.

Voor 2025 verwachten Gedeputeerde Staten dat er waarschijnlijk minder verzoeken uit China zullen komen, maar wel veel doelgerichter. Dit volgt de trend uit 2024, maar zal mogelijk worden versterkt door de gesprekken met Chinese partners waarin Gedeputeerde Staten het nieuwe provinciale beleid hebben uitgedragen. De provincie heeft ook delegaties uit andere landen ontvangen in 2024, met voornaamste doel kennisdeling. Voor 2025 is de provincie proactief in gesprek met regionale partners over de mogelijke meerwaarde van aanwezigheid bij de werelttentoonstelling in Osaka. Gedeputeerde Staten toetsen de meerwaarde van een bestuurlijke uitgaande missie rondom dit event aan het protocol van de internationale strategie zoals ook is gebeurd met de missie in mei 2024 naar Hebei en Shandong.

Hoewel de provincie dus ook interesse krijgt van delegaties uit andere landen, blijft de vraag voor provinciale betrokkenheid vanuit het bedrijfsleven voor handelsbevordering vooral gericht op China. Het gaat dan om de meerwaarde van overheidsbetrokkenheid ten opzichte van de diensten die InnovationQuarter en RVO al leveren aan het bedrijfsleven voor alle landen. In relatie tot "amendement A-842 – sturen op economische winst zonder schending rechten van de mens en natuur" op de internationale strategie, heeft de provincie InnovationQuarter gewezen op de wens van Provinciale Staten om in de gesprekken met ondernemers ook aandacht te geven aan het verbreden van de internationale activiteiten naar andere landen dan China. InnovationQuarter heeft in zijn gesprekken aandacht voor de kansen en mogelijkheden in andere landen gehad en zag in 2024 maar beperkte focus van bedrijven op China als het gaat om hun internationaliseringsactiviteiten. De relatieve grote hoeveelheid verzoeken voor de inzet van de provincie op China is het gevolg van de

Chinese overheidsbetrokkenheid bij handelsmissies en niet een focus van het Zuid-Hollands bedrijfsleven, en de ondersteuning daartoe, op China in brede zin.

Tot slot geeft de evaluatie een aanbeveling om in 2025 te herijken hoe om te gaan met structuren die nu nog wel specifiek gericht zijn op China. Het gaat bijvoorbeeld over het type evaluatie die past bij een beleid dat niet langer alleen op China is gericht. Gedeputeerde Staten zullen naar aanleiding van de evaluatie 2025 een voorstel doen om dit goed te borgen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

Evaluatie provinciale relatie met China 2024